

RIJEČ NA OTVARANJU IZLOŽBE FOTO KLUBA ZAGREB

Pojavljivanje fotografije i njezina povijest, posebno njezina ontologija/ontogeneza ili spoznajna bit koju prati i raskriva njezin razvoj, utjecali su na povijest likovne umjetnosti općenito i na proces vizualizacije svijeta, koji je, kako danas vidimo, dominantan odnos i najagresivniji trend i opcija njegovoga upoznavanja, spoznavanja i nominiranja još *neosvojenog* ili preimenovanja već poznatog dijela.

U biti, taj trend, započet čovjekovom naklonjenošću prema likovnim umjetnostima uopće i crtežom u špilji, a dominantno s ontičkim predznakom, ubrzan je pojavom *dagerotipije*, mokre ploče i prvog fotoaparata, a nastavljen eksperimentiranjem *fotogramom* i drugim vidovima *zapisivanja svjetlosti i njezinog crteža*. Taj trend nikad nije prekidan, samo je dinamiziran do stvaranja pokretne slike - filma, televizije, interneta, digitalnih sredstava za proizvodnju, čuvanje, obradu i prenošenje slika.

Na razvojnom putu fotografije u osvajanju i vizualizaciji svijeta, *Zagreb je* njezina značajna destinacija, a Foto klub *Zagreb* najstarija je udruga tehničke kulture u Zagrebu. Klub je registriran 1892. godine pod okriljem *Društva za umjetnost i obrt-u vrijeme kada su već bili u upotrebi suha ploča, smotani film i priručni aparat*. Inače, fotografija se u Zagrebu pojavila kao *dagerotipija*, koju je Zagrepčanin Demetrije Novaković izučio upravo kod L. J. M. Daguerra u Parizu, 1839. godine. Od tada pa nadalje, preko *kalotipije* - 1849., negativa na staklu - *mokre ploče*, *Zagreb* je mjesto i uporište svekolikog fotografskog progressa, sve razvijenijeg fotografskog amaterizma, pa tako i uvjeta prema kojem je fotografija postala dijelom općeg umjetničkog trenda i razvoja i na puno širim prostorima. Prvi fotografski atelje u Zagrebu otvorio je Drago Pommer, 1856. godine. Itd. Ta dinamika, uvijek je na sasvim izravan način značila i evidentnu prednost za koju se fotografi i profesionalno i organizirano bore, a prevashodno baveći se kreativnom fotografijom. Tridesetih godina XX stoljeća djeluje čuvena *Zagrebačka škola fotografije* čiji su najznačajniji predstavnici: Tošo Dabac, Žorž Skrigin i Miloš Szabo, čiju fotografiju odlikuju visoka tehnička perfekcija, stroga kompozicija, naglašeni realizam i društveno-kritički odnos.

U okviru ove izložbene postavke Foto klub *Zagreb* predstavlja se u dobrom odabiru uradaka svoga članstva, u varijanti kreativne fotografije i inventivnih dosega svojih suvremenih autora, kao, po svemu, njihovih stvarnih mogućnosti jednako u opciji analogne i digitalne fotografije. Dijelom, kako vidimo, riječ je i o kompjutorski obrađenim fotografskim zapisima koji su potom realizirani na printerima, ali i znatnom unaprjeđenju suvremenog fotografskog iskaza i umjetničkog fotografskog jezika, općenito.

Ivo Pedišić inzistira na tehničkom perfekcionizmu i ima vrlo interesantne poglede na mogućnosti kompozicije u odnosu i susretanju starog i novog, tradicionalnog i suvremenog, stvarnog i održivog, što postiže interesantnim uglovima, projekcijama i tehničkim perfekcionizmom.

Ivo Šebrek otkriva interesantnu teksturu zida na granici svjetla i sjene, siguran je u kompozicionom nivou uratka, očito uspješno istražuje granicu osvijetljenih i zatamnjenih površina, voli jasnoću geometrijskog crteža u svjetlu i sjeni.

Krešimir Mehičić je zaintrigiran pojavom i kretanjem svjetla u prirodi. Pravi dojmljive crno-bijele fotografije o prisustvu svjetla prije, za vrijeme i poslije oluje na moru koje i doslovno, bivaju proizvodom prisustva svjetla u rasponu od proizvedenog munjom do punim mjesecom osvijetljenog neba, vode i refleksija u krajoliku.

Mladen Jurčić uočava i fotografira interesantnu energetska potenciju talasa / namreškane vode, koja se na vrhu valova postvaruje kao sasvim jasan svjetlosni crtež ili čista električna energetska mreža.

Vladko Lozić fotoaparatom i fotografijom stvarnosno prati dinamizam i smiraj života na ulici, dakle, reporterski i dokumentaristički.

Senka Jurković Gros čini isto, ali težišno, socijalno motivirana i s izvanrednom sposobnošću uočavanja i osjećanja inventivnih i kreativnih poticaja.

Nena Brkić fotografijom slijedi zakone klasičnih umjetnosti: čistotu oblika, geometriju, simetriju, mirnoću estetskog govora, jasnoću obojenih površina, pa joj slike sijaju kao vitraži. Postiže vrijedne rezultate.

Vesna Pleše ima visoke estetske zahtjeve i dosege koji proizilaze iz želje za savršenstvom uratka primjerenom savršenstvu fotografskog aparata, a snažnim zahvatanjem u mogućnosti koje nudi predložak / motiv.

Maja Dolenc zna šta želi, ali ne postiže to uvijek, pa su joj rezultati između očiglednosti izazova i izvanrednih postignuća, npr. 4 i *Dimnjak*.

Vinko Šebrek ima snažan, često iznimno angažiran zahvat fotografijom, ali u kreativnom nivou, s obzirom da je tehnički korektan, postoje odstupanja koja su ravna razlici između dokumentarne i kreativne fotografije.

Boris Golub slijedi etnografske motive i dokumentira.

Miron Resli u cijelosti nastoji izjednačiti motiv, uradak i svoju nominaciju.

Ariana Barišić traga, ali, nominacijama uspješno pridonosi identificiranju sebe s motivima: *Budne oči* - dijete, mačka i pas, *Car* - puž, etc.

Snježana Požar, uspješno sintetizira motiv, nominaciju i uradak što je i lijepo i obećavajuće, posebno u nivou izgradnje osobne poetike.

Mirela Ribičić uspješno *prolazi* s druge strane odabranog motiva nastojeći osobnim iskustvom savladati razliku između vidljivog i stvarnog u čovjeku.

Miljenko Marotti s izgrađenim smislom i jasnim osjećanjem nominira svoje uratke potcrtavajući snagu prirode i privremenost, u svakom slučaju, površnost čovjekovog uvida.

Ružica Jakimovski traži da joj izbor motiva riješi osobne likovne nedoumice.

Maja Pasarić zaokupljena je skrivenom i nedostupnom ljudskom intimom i skoro nezamjetljivim promjenama u prirodi.

Sanja Pilić traga za originalnim pristupom motivima.

Slavka Pavić, neprecizno nominira, nastojeći otići dalje od motiva i fotosa, inače korektnih uradaka.

Marijan Kreutz odlično koristi smjenu svjetla i tmine, a zna odgovoriti i izazovima efektnih motiva: *Ptice*, *Alkar*, *Verglaš*.

Ljubica Babac slijedi interesantne tragove ljudskih ruku i poticaja poetički im proširujući značenja i smislove.

Anita Dragičević traga u prirodi stvari koju sakriva estetska dovršenost izgleda.

Vladimir Vučinović lirizira akt, ali dinamizam dobijanja takvih snimaka *nagriza* estetiku predložka i nerijetko, tu mogućnost pretvara tek u mrlju slike oživjele u sjećanju.

Petar Atletić se obraća djeci i brižljivo dotiče taj svijet u razvoju. Koliko je pas razigran, toliko se dijete snebiva.

Ida Popčević izostavlja nominaciju, što fotografirane prizore na Tibetu svodi u nivo govora *bez riječi*, jer, otuda i dolazi poznata istočnjačka maksima prema kojoj: *jedna slika vrijedi kao hiljadu riječi*.

Silvia Bukovac Gašević nastoji fotografirati i nominirati u nivou atmosfere koja potvrđuje njezin uradak ostvaren u doista visokom i rafiniranom rastojanju svjetlosnih vrijednosti.

Hrvoje Mahović donosi foto-uratke eksperimentiranja s dužom ekspozicijom koji idejno slijede *arijadninu nit*, ali i estetiziraju mogućnost traganja u prolaženju.

Đurđica Kocijančić eksperimentira s nominacijama, pa tako dobije da geometrijsko tijelo nominira kao geometrijsku sliku, tj. kamenu loptu - imenuje kao *kameni krug*.

Krunoslav Lijac donosi, po svemu, mada mutne, fotke karakterističnih pejzaža iz Švicarske. Irena Matošević traga i pronalazi čiste oblike i boje i donosi ih u dobrom međusobnom odnosu.

Zvonimir Dumančić uočava i bilježi doista karakteristične trenutke i prizore, *Kazalište* je njegova izvrsna fotografija snimljena u karakterističnom svjetlu jednoga trenutka.

Aktivnost Foto kluba Tuzla i Asocijacije za umjetničku fotografiju u Tuzli posljednjih godina, doista obogaćuje likovni život i ponudu, a tako i kulturni život, jer omogućava da barem zainteresirani komuniciraju sa drugim i drugačijim, što je osnovom svakog napretka u razvoju likovne umjetnosti i likovnog života uopće. U obilju oblika koje njeguje tuzlanski prostor ovaj držimo iznimno važnim.

01. veljače/februara, 2008.

Atif Kujundžić